

tiari possunt. Hinc in allegato textu D. Mathai studiosè dixit Saluator: si peccaverit in te, non in multitudinem; denotans, in Delictis privatis duntaxat, non in publicis & Reipublice perniciosis, ordinem ibi præscriptum esse servandum. Ita Aa. antea citati cum Vilagut *concl. 2.*

136 Excipitur III. casus, quò correctio privata aut nobis est nociva, aut proximo non proficua: obligatio quippe non datur ad inutilia vel nociva; & ut dicit D. Augustinus in *cap. si quis 4. de Penit. Dist. 7. si scirem, non tibi prodesset, non te admonerem, non te tererem.* Vilagut *concl. 4.* P. Engel ad *tit. de Accusat. num. 29.*

137 P. Wiestner *ib. n. 61.* Melius itaque facit, qui Delictum occultum proximo, quod per se ipsum corrigere non valet, statim Superiori, non tanquam Judici, sed patri denuntiat, ut illud pro sua, quâ pollet autoritate,

in secreto studeat emendare. Textus in *cap. hoc videtur 8. XXII. q. 5.* Vilagut *concl. 5.* Layma *cit. l. n. 6. & 7.* Notat etiam universaliter Passerin. in *trib. regul. q. 9. n. 43.* quod Prælati Regulares à strepitu iudicii debeant abstinere, quamdiu delinquentes paternè corrigere, & scandala præcavere possunt.

Ceterùm ad hanc denuntiationem omnes 138 admittuntur, sicut in Evangelio pro omnibus indiscriminatim est præscripta, veluti cum Abbate in *cap. novis 13. de Judic. n. 39.* adstruit P. Pirhing ad *tit. de Accusat. num. 86.* P. Wiestner ad *ennd. tit. n. 58.* Vilagut *d. l. cap. 8. concl. 6.* faciens tamen in *concl. 1. & seqq.* exceptionem in criminosis aut infamis, perseverantibus in crimine; excommunicatis; & ordinem charitatis intermittentibus ad normam *cap. cum dilectus 20. de Accusat.*

§. II.

De Denuntiatione Canonica.

139 Denuntiatione Canonica derivatur ex SS. Canonibus, & locum invenit tum generatim in casibus, in quibus agitur ad peccatum proximi evitandum, puta in impedimentis Matrimonii, Sacrorum Ordinum, aut dignitatum; in læsione infra dimidium in contractibus &c. tum specialiter in casu, quò Superiores & Prælati Ecclesiastici per malam administrationem officii sui delinquent.

140 Est autem inter denuntiationem unam & alteram ingens discrimen. Nam in denuntiatione generali admittuntur omnes; imò, si quis speret bonum effectum, nec incommodum notabile timeat, denuntiare tenetur per textum in *cap. novis 13. de Judic. cap. præterea 12. de Sponsal. cap. ad dissolvendum 13. de Responsal. impub. cap. ult. in pr. de Claudefin. desponsat.* Vilagut de Denuntiat. *Can. lib. 2. cap. 2. concl. 2.* P. Engel ad *tit. de Accusat. num. 30.* P. Pirhing

ib. n. 87. P. Wiestner *num. 66.* At in 141 denuntiatione speciali tantum illi admittuntur, quorum interest, bonum Superiorem vel administratorem habere; proindeque soli Religiosi vel Clerici suum Prælatum, & soli parochiani suum parochum eò sine denuntiare possunt, ut ab officio removeatur per textum in *cap. Metropolitanum 45. cap. si quis 46. II. quest. 7. cap. custos 1. de Officio custod. cap. si quis 2. cap. illa 3. cap. ult. de Accusat. cap. licet 31. de Simonia.* Vilagut *d. l. cap. 1. concl. 2.* Abbas in *cit. cap. novis de Judic. n. 59.* P. Pirhing *cit. n. 87.* 142

Quòdli denuntiatione Canonica in foro Ecclesiastico contra Laicos proponatur; discretè monet P. Engel ad *tit. de Foro comper. num. 63.* ob modicum præjudicium non esse judicialiter procedendum, ne justa cavillandi vel calumniandi causa Laicis contra Judices Ecclesiasticos subministrctur.

§. III.

De Denuntiatione Civili.

143 Denuntiatione Civilis scaturiginem habet à Jure Civili, fierique solet à ministris publicis (de consuetudine etiam à privatis, ut cum Claro testatur P. Pirhing ad *tit. de Accusat. n. 89.*) specialiter ad hoc deputatis, ut crimina qualiacunque, in civitate vel communitate admitta, perscrutentur, & ad Judicem deferant, veluti colligitur ex *l. ea quidem 7. l. singuli 14. Cod. d. 1.*

Judex autem, ut scribit Bruennem. ad *tit. l. 7. n. 3.* cui denuntiatum est crimen, non debet statim credere denuntianti, sed ante omnia inquirere, an crimen illud sit notorium. Si notorium fuerit, id est, si fama publica de eo percubuerit, tunc absolvendus est denuntiator, & Judex ex officio de ipsius criminis veritate

145 inquirat *d. l. ea quidem 7.* Si notorium non sit, tunc denuntiator, si probationes sug-

gerere non possit, ob calumniam punietur, per textum in *cap. ult. de Calumniat.* quod tamen eatenus approbat P. Engel ad *tit. de Accusat. n. ult.* si nullâ penitus probabilitate ductus quis denuntiaverit: alioquin enim denuntiatorem publicum propter officii necessitatem excusandum censet per textum in *l. divus 6. ff. de Custod. & exhibit. reor.* Ipse 146

quoque Bruenn. de Processu crim. *cap. 4. n. 26.* distinguit inter denuntiatorem publicum, qui ratione officii denuntiat, & privatum, qui spontaneè denuntiat, quòd nempe prior non præsumatur calumniari; bene autem posterior, nisi probabilem denuntiationis causam docere valeat. Consentit Vilagut *d. l. denuntiat. cap. un. concl. 8.*

De reliquo denuntiator non est obligatus, 147 ut crimen verè & juridicè, inlitar accusatoris, probet,

probet, sed satisfaci suo officio, quando Judici testes nominat, aut probationes, quas habet, suggerit, ut is perpendere possit, an ulterius pergere, & formalem inquisitionem in-

stituere debeat. P. König ad *tit. de Accusat. num. 113.* Hinc natum illud Criminalistarum principium, quòd denuntiatio viam aperiat inquisitioni. Carpz. *pr. act. crim. p. 3. q. 108. n. 14.*

§. IV.

De Processu in Crimine notorio.

148 Ubi crimen aliquod notorium est, notoritate juris vel facti juxta explicationem in *cap. 1. à num. 61.* procedi solet, ordine juris non servatò; sicque nec accusatione, nec inquisitione, nec denuntiatione opus est per textum in *cap. evidèntia 9. de Accusat.* ibi: *evidèntia patratæ sceleris non indiget clamore accusatoris.* Concordant textus alii in *cap. manifestæ 15. cap. qua Lotharius 16. cap. de manifestæ 17. II. quest. 1. cap. ad nostram 21. de Furejur.*

149 Ratio est: quia processum judiciarius non alium ob finem est introductus, quam ut veritas & notitia de crimine perpetrato indagetur: quamobrem, si crimen jam aliunde supponatur esse notorium, superfluum est, per processum judiciarium in illud inquirere. Gonzalez *ad cit. cap. evidèntia n. 6.*

150 Cùm autem permulta dicantur notoria,

quæ talia non sunt, veluti differit Pontifex in *cap. consuluit 14. de Appellat.* debet Judici, antequàm ab ordinario processu ablineat, de notoritate non solum quoad existentiam sed etiam quoad formalitatem criminis, quòd nempe colorari vel excusari nullatenus possit, abundanter constare; vel quia ipsemet, quæ Judex, in officio constitutus, unà cum pluribus aliis Delictò præsens adegat; vel quia ad minimum duo testes, omni majores exceptione, citatâ parte adversâ, de visu proprio, & aliorum præsentia tempore commissi Delicti juratò attestantur, per *cap. cum dilectis 15. §. his igitur de Purgat. Canon.* Gonzalez *cit. l. n. 5.* Passerin. in *tribun. regulat. q. 10. n. 5. & 6.* Farinac. *præc. crim. q. 21. num. 49. & n. 105.* Fagnan. *ad d. cap. cum dilectis num. 105.*

TRACTATUS II.

DE

DELICTIS ECCLESIAS-
TICIS.

Delictis in genere transgredior ad Delicta Ecclesiastica in specie, quæ juxta præced. tract. cap. 1. num. 61. quoad dilceptionem privativè spectant ad forum Ecclesiasticum. Horum, tametsi permulta reperiantur, non tamen omnia æquali stylò, sed illa, quæ consideratu digniora sunt, fusiore calamò; quæ verò levioris sunt ponderis, strictiore prosequor & persequor.

CAPUT I.

De Simonia.

Inter omnia Delicta Ecclesiastica, in specie sumpta, optimò jure, in prima mox classe repono Delictum Simonie, monstrum in Jure Ecclesiastico horridum, ingens, immane: utpote in cujus comparatione Delicta cætera quasi nihilum reputantur, uti fermocinatur Pascalis Papa in *in cap. ult. 1. quasi. 7.* Et, licet sæculum corruptum Simoniam ex Jure Canonico non minùs, quàm ex usu & observantia velit expunctam aut expungendam: nescio tamen, an intus pungens & mordens conscientia ejusdem fœditatem & noxietatem, nullò unquam tempore abstergendam, non usquequaque repræsentent. Igitur ad rem ipsam me confero, & statim in vestibulo naturam, diversitatem, & prohibitionem Simonie considerandam expono.

SECTIO I.

De Natura, Diversitate, & Prohibitione Simonie.

SUMMARIUM.

1. & seqq. Etymon Simonie. 4. & 5. Synonymia. 6. Definitio. 7. Est studiosa voluntas. 8. & seqq. Emendi vel vendendi. 10. Aliquid spirituale. 11. Aut spirituali annexum. 12. Alia definitio. 13. & seqq. Divisio simonia in mentalem & externam cum subdivisio. 15. & seqq. Item in simplicem & qualificatam seu confidentiam. 17. & seqq. Simonia, quæ res in-

trinsicè spiritualis datur pro temporalibus, est prohibita Jure Divino. 19. & seqq. Et Jure Naturali. 22. & seqq. Simonia, quæ res spirituales aut temporales inter se invicem commutantur, est solum Jure Ecclesiastico prohibita. 26. & seqq. Simonia, quæ res extrinsicè spirituales pro temporalibus permittuntur, est etiam Jure Divino & Naturali interdicta.

§. I.

Quid sit Simonia?

1. Simonia, si nominis originationem spectes, obscurus planè natales habet. Patrem agnoscit Simonem Magum, primum Testa-

menti novi heresarcham, qui, ut legitur in Act. Apostol. cap. 8. posteaquam animadvertit, pio fidelium cœtui Spiritum Sanctum per Sacramen-

cramentum Confirmationis impertiri, pecuniam Apostolis obtulit, *dato & mihi*, inquit, *hanc potestatem, ut, cuiuscunque imposuero manus, accipiat Spiritum Sanctum.* Cui graviter indignatus Apostolorum Princeps, *pecunia tua, respondebat, tecum sit in perditionem: quoniam donum DEI, existimasti, pecunia possideri.*

2. Equidem inficias non iverim, in antiquo Testamento dona & jura spiritualia vendita, vel empta fuisse, veluti deducitur tum ex *lib. Num. cap. 22.* ubi Balaam ad munus prophetandi vendendum sollicitatur; tum ex *lib. 3. Reg. cap. 14.* ubi Jeroboam misit uxorem ad Ahiam Prophetam cum muneribus, ut indicaret sibi, quid futurum esset de infirmo filio; tum ex *lib. 4. Reg. cap. 5.* ubi Giezi à Naaman, Principe Assyriorum, quem Eliseus à lepra mandaverat, duo talenta accepisset referitur; quæ & alia exempla eruditè disquirunt Suarez de *Virt. & statu Religio. lib. 4. de Simonia cap. 5.*

3. per tot. Nihilominus Simonia potius est denominata à Simone Mago, non solum quia grandius erat illius scelus, ex quo dona Spiritus Sancti venalia censuit; sed etiam quia, dum plures habemus res sacras & spirituales in nova quàm veteri Lege, plures etiam Simonis posteri seu Simoniaci numerantur. Redoanus de *Simon. p. 1. cap. 1. num. ult.*

4. Simonia variis & abominandis nominibus circumfuit. Nam in *cap. sicut 6. & cap. tanta 7. de Simonia* labe & pellis; in *cap. quisquis 5. l. q. 1.* peculiare flagitium; in *cap. reperitur 7. ead. q. 1.* vulnus cancerosum; in *cap. audevimus 1. ead. q. 3.* sacrilegium; in *cap. Presbyter 3. cap. benedictio 4. cap. cum liqueat 13. cap. est qui 21. cap. statimus 107. ead. q. 1. & cap. ult. ead. quest. 7. cap. quæstus 5. de Simon. hæresis* appellatur.

Quoad ultimum tamen prædicatum sapienter advertit Suarez *cit. l. num. 6.* simoniam ex natura sua non esse contrariam fidei & hæreticam: utpote cum de rebus sacris quis bene possit sentire, quòd pretiò non sint æstimabiles, & tamen in contractum onerosum illas deducere. Itaque vocatur hæresis tam ex parte Simonis Magi, qui reverà per errorem putavit, donum DEI pecunia comparari posse; quàm ex parte sequacium, qui erroneè sibi persuadent, res spirituales æstimationem pecuniarum recipere posse. Consentit P. Engel ad *tit. de Simon. num. 2.*

6. Definitus simonia à Glossa in *prin. l. q. 1.*

quòd sit studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum. Glossam sequuntur Theologi, & Canonistæ turmatim, præeunte S. Thoma 2. 2. q. 100. art. 1.

Dicitur I. studiosa voluntas: tum ut indicetur genus generalissimum, & omnibus Delictis commune, quòd nempe deliberatus voluntatis actus ad simoniam concurrere debeat: tum ut speciatim includatur simoniam mentalis, quæ solò animò committitur. Suarez *cit. l. num. 9.*

Dicitur II. emendi vel vendendi. Quæ verba subeunt locum differentie, debentque intelligi I. in sensu latiori, quatenus emptio venditio juxta *l. sicut 8. §. 11. ff. Quibus mod. pignus solvit.* quemcumque contractum onerosum, in quo spirituale cum temporali permittatur, includit per *cap. gratia 1. & passim l. quæst. 1.* II. in sensu disjunctivo, quasi significet unius quoque voluntas ad Delictum simoniae sufficiat, nec duplicis personæ, emptoris & venditoris, concursus exigatur *cap. sicut 33. cap. tua 34. de Simon.*

Dicitur III. aliquid spirituale; per quæ verba denotatur objectum simoniae, nempe res spiritualis, & aliqua saltem ratione supernaturalis, atque ad honorem DEI & animæ salutem ordinata; cujusmodi sunt Sacramenta, Gratia Divina, Potestas & Jurisdictio Ecclesiastica.

Dicitur IV. aut spirituali annexum. Nam et si res aliqua sua præ natura spiritualis non sit, dummodò tamen cum re spirituali connectatur, vel antecedenter, ut jus patronatus, altaria, templa, vestimenta sacra &c. Sacrificium antequam edunt; vel consequenter, ut labor & motus corporis cum ministeriis & functionibus sacris conjungitur; vel consequenter, ut beneficia Ecclesiastica & decimæ conceduntur ob officium ac ministerium Ecclesiasticum &c. objectum simoniae constituit.

Accuratius autem simonia ad imitationem sapientissimi Suarezii *d. l. num. 7.* defini potest, quòd sit Delictum, quòd spirituale pro temporalibus commutatur. Dico Delictum; & si in specie scilicet: quale? Resp. cum eodem Suarez simoniam esse, speciem sacrilegii, quatenus res sacre & spirituales per contractum non-gratuitum, in quo aliquid temporale intercedit, irreligiosè tractantur.

§. II.

Quotuplex sit Simonia?

1. Simonia dividitur plerumque in mentalem, conventionalem, & realem. Magis dialecticè verò dividitur in mentalem & externam. Mentalis est, quæ, citra pactum exterius, datur aut accipitur aliquid temporale pro spirituali; veluti si Titius eam mente Episcopo 100. florenos offerat, ut ipsum ad beneficium concedendum moveat, esto Episcopus

eam mentem ignoret, existimans, id munus ex mera liberalitate offerri. Externa, quæ & conventionalis dicitur, est, quæ commutatio rei temporalis pro spirituali in conventionem exterius deducitur; eaque vel incompleta, quando aliquid tantum promissum est; vel completa vocatur, quæ aliquid vel ab undantaxat parte (quò casu vocari potest imperfecta)

fecta) vel ab utraque parte (in qua hypothesi perfecta seu realis nominari potest) reipsa datum aut receptum fuit.

15 II. dividitur simonia in simplicem & qualificatam. Simplex, seu communis est, quæ specialiter à Legibus Ecclesiasticis notata non fuit. Qualificata nuncupatur, quæ connexionem habet circumstantiam, peculiariter à Legibus Ecclesiasticis notatam; vocaturque *conjunctionalis* à confidendo: quia committitur

ab eo, qui beneficium procurat aut cedit alteri cum singulari fiducia, confidentia, & voluntate, ut illud post certum tempus procuranti vel cedenti resignetur, aut alii saltem personæ relinquatur. Extant de hac 16 speciales constitutiones Pii IV. in Bulla, quæ incipit: *Romanum Pontificem*; & Pii V. in Bulla, quæ incipit: *intolerabilis*. Pirhing ad tit. de Simonia *num.* 112. Schambogen *ibid.* *num.* 98. & *seqq.*

§. III.

Quò Jure Simonia fuerit prohibita?

17 Certum in hac questione videtur mihi I. simoniam aliquando prohiberi Jure Divino & Naturali, quando scilicet res intrinsece spiritualis datur pro temporali. Suarez de Simonia *cap.* 2. *per tot.* De Jure Divino constat partim ex illo *Matth.* 10. *§.* 8. *gratis accepistis, gratis date*; ubi Divinus Legislator non tantum per modum consilii, sed per modum præcepti inculcat, ut, sicuti spiritualium bonorum charismata ex mera illius gratia recipimus, pariter ex mera liberalitate, sine aliqua compensatione, aliis distribuamus: partim ex 1. *Petri* 4. *§.* 10. *ibi: unusquisque, sicut accepit gratiam, in alterutrum illam administrans, sicut boni dispensatores, multiformis gratia Dei*; unde colligitur, rerum spiritualium non dominium, sed dispensationem duntaxat fidelibus esse concessam, & sic arguitur: qui est nudus dispensator, non habet potestatem, altere de re disponendi, quam juxta voluntatem Domini; & consequenter, cum ex voluntate Supremi Domini res spirituales gratis in alios transferre debeamus, perperam agimus, si pretium inde recipimus. Illustriss. Vincent. Petra *comment. Apostol. tom.* 4. *pag.* 502. *n.* 14.

19 De Jure Naturali, supposita fide de rebus spiritualibus earumque dignitate, sic ostenditur assertum. Est contra Jus Naturæ, rem sacram & spirituales vilipendere, dehonore, vel indignè tractare. Atqui, si res sacra & spiritualis vendatur, aut pro re temporali concedatur, vilipenditur, dehonoretur, & indignè tractatur: consideratur enim ut res temporalis, naturalis, & pretio æstimabilis; cum tamen ex doctrina Apostoli 1. *Cor.* 4. & 3. *ad Philippens.* 8. res temporales in comparatione spiritualium æstimentur ut *stercor* &c.

20 Ergo &c. Ad hæc, quæ secundum Jus Naturale deducuntur in contractum & commercium humanum, debent æstimationem suam apud omnes vel plerasque Gentes habere: res autem spirituales nec apud omnes, nec apud plerasque Gentes æstimationem suam habent: utpote cum pro diversitate Religionum aut sectarum vel omnino nihili vel

21 parvi apud plures æstimentur. Præterea divisio rerum temporalium ex dictamine & ductu naturalis luminis ad beatitudinem politicam est suscepta; atque ex hac omnes modi res temporales acquirendi pululant: divisio rerum spiritualium e contra

non nisi ex Divina gratia & revelatione ad beatitudinem supernaturalem nobis est manifestata: sicque res temporales & spirituales pro contractus aut pactiones inter se commuturari vel compensari non possunt. Conferatur Martinus Elparza *Cursus Theolog. lib.* 8. *de Viri. justit. qual.* 48. *art.* 3.

Certum videtur II. simoniam contra Jus Divinum & Naturale non committi, quando spiritualia pro spiritualibus, vel temporalia pro spiritualibus, vel temporalia pro temporalibus commutantur. Nam temporalia inter se veram adæquationem & naturalem habent æstimationem; spiritualia quoque sunt inter se ejusdem æstimationis & venerationis; potestque gratia dari pro gratia, velut perhibet Dilectus Christi discipulus 1. *Joann.* 16. Committitur tamen interdum simonia

23 contra Jus Ecclesiasticum, non tantum quando res spiritualis pro spirituali datur, ac beneficium v. g. cum beneficio, citra auctoritatem Episcopi, permutatur *cap. questum* 5. *de Rer. permutat.* sed etiam quando res temporalis datur pro temporali, ac officium economi, vice-domini, vel advocati Ecclesie pro pecunia venditur *cap. Salvator* 8. *§.* *nominis* 1. *q.* 3. *cap. si quis* 8. *c. ad. q.* 1. *cap. consulere* 38. *de Simon.*

Sitne autem hæc simonia univocè, vel analogicè talis? Quæstio est merè Scholastica, licet acriter disputata à Theologis, uti videre est apud P. Suarez *de Simon.* *cap.* 7. & P. Cardenam in *cripsi theolog. dissert.* 27. *cap.* 1. *num.* 7.

In effectu tamen quoad propositum nihil interest, quam eligatur sententia: quia poenæ, in simoniacos constituta, in tali quoque simonia obtinent. P. Layman *Theol. Mor. lib.* 4. *traç.* 10. *cap. ult. §.* 1. *n.* 66. P. Pirhing *ad tit. de Simon.* *num.* 6. P. König *ib.* *n.* 8.

Incertum autem & controversum est, 26 utrum, si res extrinsecè spiritualis cum re temporali commutetur, simonia committatur, Jure Divino & Naturali prohibita? Concludo tamen cum sententia probabiliori, quam defendunt Abbas in *cap. exiripanda* 30. *de Præbend.* *num.* 53. & *seqq.* Covarruv. in *reg. peccatum* p. 2. *§.* 8. *n.* 8. P. Suarez *cit.* l. *cap.* 23. *num.* 8. & *cap.* 24. *n.* 32. P. Layman *cit.* l. *n.* 44. P. Pirhing *d. tit.* *n.* 75. P. König *ib.* *n.* 7. contra Lessium *de F. & J. lib.* 2. *cap.* 35. *num.* 26. Elparzam *cit.* l. *art.* 8. *ad.* 4. Cardenam in *cripsi theol.*

theol. *cit. dissert.* 27. *cap.* 1. *n.* 6. quod sit prohibita.

Ratio fundamentalis est: quia, si res ab intrinsecò spiritualis datur pro temporali, committitur Simonia, Jure Naturali & Divino prohibita ex *num.* 17. Ergo etiam si res ab extrinsecò spiritualis, seu cum spirituali connexa, datur pro temporali, committitur simonia, Jure Naturali & Divino prohibita.

28 Consequenter probatur: quia, dum Ecclesia connexionem fecit inter rem spirituales & temporalem, ac beneficium Ecclesiasticum v. g. seu jus percipiendi fructus beneficiales cum spirituali ministerio conjunxit, est impossibile, ut unum sine altero vendi aut permutari possit: adeoque hoc ipso, quod res temporalis v. g. jus percipiendi fructus datur pro temporali, datur etiam res spiritualis seu mi-

nisterium Ecclesiasticum, cui jus percipiendi est annexum, juxta regulam in *cap. si quis obfecerit* 7. & *cap. Salvator* 8. l. *q.* 3. ubi dicitur: *quisquis horum alterum vendit, sine quo alterum non provenit, neutrum inventum decelinquit.*

Objectiones, si quæ contra nostram conclusionem afferantur, resolvipoterunt ex iis, quæ in specie de rebus spiritualibus & earum distractione in *sell. seq.* dicuntur. Serviet quoque sensus compositus & divisus, quod scilicet, stante & durante compositione & connexione rei spiritualis cum temporali, simonia contra Jus Naturale & Divinum admittatur; præcisâ tamen & divisâ re temporali à spirituali nulla fit simonia, Juri Divino vel Naturali contraria.

SECTIO II.

De Objecto Simoniae.

SUMMARIUM.

30. & 31. Sacramenta sunt materia Simoniae. 32. Etiam Matrimonium. 33. & *seqq.* Ratione contrahentium tamen in Matrimonio possunt intercedere res temporales. 36. Pro materia remota Sacramentorum licet aliquid accipere. 37. Non item pro proxima. 38. & *seqq.* Offenditur, utrum pro labore aliquid licite exigatur? 44. & *seqq.* Offenditur, quomodo hoc liceat pro obligatione. 47. & *seqq.* Offenditur, quæ ratione temporale commodum ut stipendium possit repeti. 55. & *seqq.* Varia sententia circa venditionem rerum sacrarum. 60. Nostra sententia declaratio. 61. Responsio ad textum contrarios. 62. Jurisdicção Ecclesiastica fori interni non recipit compensationem. 63. & *seqq.* Neque etiam concessio Jurisdicçãois fori externi. 67. & *seqq.* Neque illius exercitium. 71. & *seqq.* Disquirunt, an pro usu Jurisdicçãois in causis temporalibus aliquid accipere, sit simoniacum? 78. & *seqq.* Discutitur, an omisso Jurisdicçãois fundet simoniam? 81. Jus spirituale in beneficiis vendi non potest. 82. & *seqq.* Nec vendi potest jus percipiendi proventus, ubi-

que violatione Juris Divini & Naturalis. 86. & *seq.* Ipsi fructus sunt vendibiles. 88. In prohibitionibus venditionis includuntur omnia beneficia. 89. Auctoritate Ecclesiastica erecta. 90. Etiam pensiones. 91. & *seq.* Non tamen redemptio. 93. Includuntur etiam omnes modi, acquirendi beneficia. 94. Sicut & receptio ad Canonicatus. 95. & *seqq.* Examinatur consuetudo contraria. 98. Agitur de ingressu in Religionem. 99. & *seq.* Quid offeratur sponte, potest accipi. 101. & *seq.* Pro ipso ingressu nihil petere licet. 103. & *seqq.* Licet ex titulo sustentationis, si Monasterium sit inops. 107. & *seq.* Non item, si dotes sit. 109. & *seqq.* A Monialibus aliquid ex titulo dotis reitè præceditur. 112. & *seqq.* A masculis reitè aliquid postulat ex titulo legitima vel donationis propter nuptias. 123. & *seq.* Jus patronatus vendi non potest. 125. Nisi per consequensiam. 126. Nec alia jura spiritualia. 127. Nec jus decimandi, nisi sit laicale. 128. Nec jus spoliandi. 120. Notatur consuetudo contraria.

§. I.

De Sacramentis.

30 Objectum simoniae ex *num.* 10. & *seq.* sunt res spirituales, ab intrinsecò vel extrinsecò tales. Inter has præcellunt Sacramenta, quæ, cum à Christo Domino sint instituta ad nostram sanctificationem, ac effectum supernaturalem seu gratiam sanctificantem ex opere operato producant, effugiunt omnem æstimationem & compensationem humanam, veluti de Sacramentis in genere textus est generalis in *cap. cum in Ecclesia* 9. de Simonia; in specie autem de Sacramento Baptismi & Confirmationis textus extat in *cap. baptizandi* 99. l. *q.* 1. de Sacramento Ordinis in P. SCHMIEB JURISPR. CAN. CIV. TOM. III.

cap. gratia 1. & *plurib. seqq. ead. q.* 1. de Sacramento Eucharistie in *cap. nullus Episcopus* 100. *ead. q.* 1. de Sacramento Poenitentiae in *cap. nemo* 14. de Simonia; de Sacramento Extremæ Unctionis in *cap. ult. l. q.* 3. de Sacramento Matrimonii in *cap. suam nobis* 29. de Simon.

Nec audienda est Glossa in *cap. cum in Ecclesia* 9. *§.* *benedictionibus* d. 1. asserens, pro benedictione nuptiali, velut actione naturali, temporale quidpiam expostione licere. Eravit siquidem Glossa, dum credit, Matrimonium novæ Legis non conferre gratiam: cum opposita veritas in Concilio Florentino & Tridentino

dentino luculenter definita fuerit. Suarez de *Simoniam* cap. 10. num. 8. Gonzalez ad *cit. cap. suam* nobis n. 8. Hic tamen

33 Inquirendum est I. quâ ratione in Matrimonio liceat accipere dotem, donationem... propter nuptias, aut alias res temporales, sine vitio simoniae, praesertim quando personae non sunt quoad statum aequales, & unius ignobilitas vel deformitas v. g. per maiorem pecuniae summam elevatur?

34 Resp. quoad dotem aut donationem propter nuptias sufficienter constare, quod non detur in pretium Matrimonii, sed onerum matrimonialium sublevationem; aliorum verò numerum aut pecuniarium largitionem esse licitam ratione contractus: cum enim Matrimonium sit contractus aliquis civilis, in quo licet inaequalitatem ad aequalitatem per pecunias aut alias res, pretiò aestimabiles, reducere: non abhorret compensationem pecuniariam, etiam in statu elevationis ad dignitatem Sacramenti: nec enim in ratione contractus à Christo Domino quidpiam est immutatum, sed, quae olim licebant, adhuc licita censentur. Layman *cit. l. n. 33*. Pirhing ad *tit. de Simon. num. 12*.

37 Inquirendum est II. utrum in Sacramentis ratione materiae nihil temporale liceat accipere? Hic distinguendum est inter materiam remotam & proximam. Materia remota est res seu symbolum externum, quae, si aliunde benedicta non sit, ut benedictum est chrysum pro Confirmatione, & oleum pro Extrema Unctione, rei temporalis interventum non respuit: cum & ipsa temporalis & materialis sit, v. g. panis & vinum in Sacramento Eucharistiae. Suarez *cit. l. cap. 11. n. 2*.

38 Inquirendum est III. utrum pro labore, qui impenditur in administratione Sacramentorum, aliquid temporale recipere concessum sit? Suarez *cit. l. cap. 21. n. 8. & seqq.* pro indubitata tenet negativam, quando labor non est planè extrinsecus & extraordinarius, ut si quis pro Missa legenda debeat iter conficere: tum quia, ut praemissum in *num. 11*, labor hic concomitantè est spiritualis: tum quia est inse-

parabilis ab actione sacra, quae commodum temporale ex *num.* antecedenti non fuffert: tum quia non habet aliam aestimationem ab opere sacro, ad quod ordinatur. Nihilominus P. Layman *Theolog. Moral. cit. lib. 4. tract. 10. cap. ult. num. 42*. distinguit inter laborem, quatenus spectatur secundum rationem specificam; & quatenus spectatur secundum rationem genericam servitii vel operis, in gratiam alterius praestiti. In priori consideratione sentit cum Suarez; in posteriori remunerationem temporalem admittit: eò quòd omnis labor, in gratiam alterius impensus, ex natura sua pretiò sit aestimabilis. Qua de causa Gentium Doctor I. ad *Corinth. 9. 40* ministrantibus spiritualia suum assignavit stipendium; DEUS ipse religiosos operarios in sua vinea Luca 10. mercede dignos pronuntiavit; & Concilium Agathense in *cap. ult. l. quest. 2*. statuit, ut Clerici omnes, qui Ecclesiae fideliter vigilanterque deserviunt, stipendia sanctis laboribus debita secundum servitii sui meritum per ordinationem Canonum à Sacerdotibus consequantur.

Nonnunquam tamen ex singulari dispositione Ecclesiae nihil accipi potest pro actibus Sacramentalibus; sicut ex constitutione Concilii Trident. *sess. 21. de ref. cap. 1*. Episcopo pro ordinatione nihil, etiam quod sponte ab ordinatis aut ordinandis offertur, accipere licet; sicque correcti sunt textus in *cap. est. quæstiones 18. cap. dilectus 30. in fin. de Simon. per quos antehac licita fuit acceptio rerum, ultrò datarum. Quin imò per ipsum Jus Commune jam antecesserit erat prohibitum, ne pro literis testimonialibus, dimissorialibus, aut approbatorialis, earumque expeditione quidpiam à quoquam recipiatur *cap. sicut 4. l. quest. 2. cap. in ordinando 1. d. 1*. Quod tamen à Concilio Trid. *cit. l. eatenus* est mitigatum, ut Notarii seu expeditores literarum, si salarium aliunde non habeant, decimam partem unius aurei ab ordinatis vel ordinandis accipere valeant.*

Inquirendum est IV. utrum pro obligatione, quam Ministri Sacramentorum in se suscipiunt, aliquid temporale praetendi possit? Negant *cit. Suarez num. 17. Zoëf ad tit. de Simon. num. 38*. & alii, ea potissimum ratione, quòd isthac obligatio sit annexa functioni spirituali; proindeque non possit in pactum deduci, quin ipsa functio spiritualis aestimetur. Sed malim affirmare cum P. Engel *ad tit. de Simoniam num. 15*. Nam obligatio ad functionem sacram procul dubiò separabilis est ab ipsa functione: quippe cum Sacrificium v. g. legere, & omnia Sacramenta possim administrare ex libera voluntate, citra omnem obligationem. Accedit, quòd talis obligatio sit pretiò aestimabilis, quatenus privat hominem sua libertate, parit incommoda non pauca, sumptibus etiam & multis expensis, quoad studia, libros, honoraria &c. causam subministrat.

Inquirendum est V. utrum pro sacris functionibus

tionibus & administratione Sacramentorum aliquid possit exigi tanquam stipendium & pars sustentationis?

Si loquamur de Clericis, sustentationem aliunde non habentibus, certum videtur, aliquid temporale memoratò tituló exigí possit. Sic enim in ipsis SS. paginis Luca 10. Rom. 15. & 1. Corinth. 9. Divinò oraculo definitum legitur, ex naturali ratione, quòd congrua sustentatio debeat non tantum illis qui ministrant temporalia, sed etiam aliis, qui spiritualia ministrant per textum in *cap. ult. l. q. 2. cap. charitatem 45. XII. q. 2. cap. cum secundum 16. de Præbend.* Si verò loquamur de Clericis aliis, quibus ex propriis mediis de congrua sustentatione jam prospectum est, nonnulli cum Sylvestro in *summa Verb. Simoniam q. 9. §. tertium &c.* stipendium illis non concedunt, ob textum in *cap. Clericos 5. & cap. pastor 6. l. q. 2*. ubi SS. PP. Hieronymus & Prosper negant, Clericos ex bonis Ecclesiae sustentari debere, qui bona propria possident. Sed Doctor Angelicus *quodlib. 6. art. 10*. quem citant, & sequuntur Suarez de *Simon. cap. 46. num. 7*. Engel ad *tit. de Simon. num. 15*. & alii plerique, Clericis etiam divitiis stipendium pro sacris laboribus attribuant; & credè: quia, ut Apostolus *cit. epist. 1. ad Corinth. 9. arguit, nemo militat suis stipendiis*; & consequenter nemo tenetur in gratiam aliorum gratis laborare; quamvis ex suo pa-

trimonio stipendium aut sustentationem habeat: nihil remorantibus textibus adversis, si qui debent exaudiri de statu Ecclesiae, in quo vita communis vigeat, ac Clericis, qui bona patrimonialia separatim possidebant, ex communi massa nihil porrederunt erat. Quòd si Clericus ex officio v. g. parochialis sit obligatus ad functiones sacras & Sacramentales exercendas, nihil potest exigere, nisi vel Jure Ecclesiastico, vel legitima consuetudine quidpiam fuerit debitum, tanquam pars stipendii & reddituum. Textus in *cap. cum in Ecclesia 9. cap. instant. 36. cap. sicut pro certo 39. cap. ad Apostolicam 42. cap. Jacobus 44. de Simon.* Suarez *cit. l. cap. 37. per tot.* Clarifi. P. Melchior Friderich *p. m. in Quaest. Canon. de Simoniam cap. 2 §. 5. num. 62. & 2. seqq.* Ratio est: quia, qui deputatus est ex officio ad sacras functiones, & sustentationem congruam ex beneficio jam habet, non potest aliquid ex titulo sustentationis ulterius exigere sine labe simoniaca; praeterquam si vel Jus Ecclesiasticum, vel legitima consuetudo in partem stipendii vel reddituum aliquid concedat. Id quod hisce temporibus nihil inusitatum & infrequens est: quandoquidem Parochi & Vicarii curati per sepe sustentationem complere debent ex redditibus, ut vocant, stola, dum vel nullas vel tenues habent decimas. P. Engel ad *tit. de Sim. n. 6*. P. Wiestner *n. 62. num. 62*.

§. II.

De aliis rebus sacris.

Sacramentis propinqua sunt Sacramentalia, seu res sacrae, constantes ex materia temporali & forma spirituali, ipsa scilicet consecratione vel benedictione: v. g. calices, patenae, templa, campanae, numismata, rosaria &c. Hujusmodi res sacras vendi non posse in concreto, quatenus cum forma spirituali sunt conjunctae, patet ex *num. 26. & cap. res Ecclesiae 12. l. q. 3*. An etiam vendi non possint in abstracto, quatenus pretium in solam materiam constituitur? Pro utraque parte stant DD. Et quidem Veteres Canonistae, ut perhibet P. Engel ad *tit. de Simon. num. 17*. plerique fuerunt in ea sententia, res sacras, quàm diu consecrationem retinent, vendi non posse, sed, si quae sunt, quae contractae, constatae, vel scissae consecrationem amittere possunt, ut vasa aurea & argentea, vestimenta &c. prius frangendas, confandas, aut scindendas esse, ut deinde tanquam legitima contractus humani materia vendi possint. Quibus potenter suffragantur textus in *cap. si quis objecerit 7. l. q. 3*. ubi inter ea, quae connexa sunt, unum sine altero vendi posse negatur; item in *cap. quere-lam 15. de Simon.* ubi prohibetur emptio-venditio Ecclesiae, quae constat ex lignis, lapidibus, & aliis partibus corporalibus; item in *cap. placuit 102. l. q. 1. cap. non satis 8. cap. & quæ 16. d. 1*, ubi simoniaca dicitur venditio bal-

sami, olei, & chrysmatis. Subscribit P. König ad *und. tit. num. 13*. Theologi tamen cum P. Suarez de *Simon. cap. 14. num. 11. 59* & Canonistae Recentiores, quibus adscriptur P. Engel *d. num. 17*. frequentius censent, ex naturae rei, non esse simoniam, vendere praecisè rem sacram, quanti valeret, si consecrata non esset, dummodo propter qualitatem consecrationis pretium non augetur: eò quòd materia, secundum se spectata, nihil sit spirituale. Pro cuius lege confirmatio-60

ne seu declaratione subjungi potest, ex titulo compensationis pretium pro distractione rerum sacrarum exigí posse, aestimationem non factà secundum presentem, sed praeteritum statum, quòd res illae, dum adhuc temporales & non-sacrae fuerunt, sumptibus & expensis temporalibus comparari, vel instrui, & exornari debuerunt. Hòc enim intellectum non potest applicari principium illud Evangelicum: *gratis accepistis, gratis date*; sed magis verificatur alia regula, quòd gratis in alios transferrinon debeat res illa, quae non gratis, sed multis quandoque sumptibus & impensis comparata fuit. Reverend. DD. Petrus Guet-rather *Institution. Jur. Canon. lib. 4. titul. 3. num. 19*.

Textus in *num. 58*. & si qui alii reperiantur, continent ad summum Ecclesiae prohibitionem, & venditionem rerum, ibidem nominata.

minatarum, efficiunt simoniacam ex Jure Ecclesiastico, quando vel ipsamet Ecclesia res sacras etiam quoad materiam confert, ut con-

tingit in oleo & chrysmate; vel quando res illa ad venditorem absque sumptibus & impensis ejusdem pervenit.

§. III.

De Jurisdictione Ecclesiastica.

- 62 Jurisdictio Ecclesiastica vel pertinet ad forum internum, vel ad externum. Ea, quæ pertinet ad forum internum, ut plurimum exercetur in administratione Sacramentorum: adeoque toties simonia committitur, quoties in administratione Sacramentorum, per ea, quæ in §. 1. deducta sunt. Conferatur Suarez de *Simon. cap. 19. per tot.*
- 63 Altera Jurisdictio, quæ pertinet ad forum externum, considerari potest vel in concessione vel in exercitio. Concessio Jurisdictionis, sive sit ordinaria, sive delegata, pro compendio temporali sine piculo simoniaco fieri nequit per *cap. non satis 8. cap. ad nostram 21. cap. consilere 38. de Simon. Reiffenstuel ad d.l. n. 215.*
- 64 Est enim Ecclesiastica Jurisdictio tota quanta spiritualis, tam ex parte principii primi, DELTER Opt. Max. ut auctoris supernaturalis, quam ex parte finis proximi, qui est utilitas & salus animarum. Hinc etiam in *tit. 4. Libri V. Decretal. prohibetur, ne Prælati vices suas, id est, officium Jurisdictionale, sub anno censu concedant, aut sub annua pensione elocent* quia scilicet spirituale pro temporali conceditur *cap. præterea 1. cum 2. seqq. d. 1.*
- 65 Nec urget in contrarium, quod Romæ Clericatus & munus Auditoris Cameræ, quibus dubio procul annexa est Jurisdictio Ecclesiastica, nomine S. Pontificis exercenda, vendantur. Venditur siquidem non ipsa Jurisdictio, sed emolumentum temporale, quod ex administratione Jurisdictionis alioquin provenire, & auctoritate Sedis Apostolicæ à titulo spirituali separari potest & solet.
- 67 Exercitium Jurisdictionis Ecclesiasticæ versatur circa actus tum voluntariæ tum contentiosæ Jurisdictionis. Ad priores spectat dispensatio in voto, juramento, impedimento; confirmatio electionum aut postulationum; institutio in beneficiis &c. Ad posteriores reducuntur omnes actus judiciales, censuræ, & aliæ poenæ Ecclesiasticæ &c. Qualiscunque tamen sit actus, exercitium Jurisdictionis semper est simoniacum, si fiat pro pretio *cap. vendentes 10. l. q. 3. cap. cum in Ecclesia 9. cap. nemo Presbyterorum 14. cap. ad nostram 21. cap. ad alios 24. cap. in tantum 36. cap. sicut pro certo 39. de Simon. cap. cum ab omni 10. de Vitiis & honest. Clericor. nam exercitium Jurisdictionis Ecclesiasticæ non minus est actio spiritualis, quam exercitium Ordinis aut alterius Sacramenti.*
- 69 Non me præterit, hic quoque Curie Romanæ styllum opponi: quandoquidem pro dispensationibus non obstantibus clausula: *gratis pro DEO & scripturâ*, magna quandoque pecuniarum summa ab oratoribus est pen-

dennda. Sed neque desunt rationes, quibus hæc praxis, velut legitima, defendatur. Non enim reposcuntur pecuniæ pro ipsis dispensationibus, sed vel ex titulo commutationis, quatenus obligatio ex voto v. g. in opus aliud pium, ac eleemosynam commutatur; vel ex titulo coercitionis in vicem poenitentiae, quando dispensatio petitur ob præcedens Delictum; vel ex titulo sustentationis pro Papa dispensante, vel Officialibus Curie. P. Engel ad *tit. de Simon. num. 20.*

Assertio enim in *num. 68. eatenus ampliat* Suarez de *Simon. cap. 21. num. 19. & 20. & Schambogen ad tit. cit. num. 57. ut absque simonia pro exercitio Jurisdictionis Ecclesiasticæ non liceat temporale quid accipere, tametsi versetur circa objecta non-spiritualia, ut si pro licentia docendi Theologiam aut Jus Canonicum, vel pro discussione causæ temporalis in foro Ecclesiastico, contra reum Clericum intentata, pecunia recipiatur. Verum hæc ampliatio sua non caret difficultate. Nam quoad licentiam docendi negant Lessius de *J. & J. lib. 2. cap. 35. num. 82. Barbosa in cap. prohibes 2. de Magistris n. 1. Gonzales in cap. quia nonnullis 4. eod. num. 6. P. Engel ad *tit. cit. num. 8. P. Wiestner ad eundem. tit. num. 35. simoniam admitti, quando licentia docendi Magistris & Doctoribus venditur: nec enim concessio talis licentiæ est actus Jurisdictionis spiritualis quæ talis, sicut nec ipsa traditio & expositio doctrinæ Theologicæ vel Canonice, cum fiat modò naturali ad instructionem & eruditionem discipulorum, ex natura sua spiritualis esse censetur; & ideò non solum pro ipsa traditione salarium constituitur, sed etiam pro collatione graduum, quæ simul annexam habet licentiam docendi, ex universali consuetudine, quam ipsamet Suarez de *Simon. cap. 18. num. 14. & 16. legitimum & licitum defendit, pecunia accipitur. Et licet in rubr. & textibus tituli V. libri V. Decretal. de Magistris veterur, ne aliquid exigatur pro licentia docendi, ex ratione, quam subiungit Alexander III. in cap. prohibes 2. d. 1. gratis acceptis, gratis date.****

Attamen exinde non concluditur, quòd exactio pretii pro licentia docendi ex natura sua dicatur simoniaca, sed potius quòd fuerit ob turpem quæstum interdicta, quasi nempe indecorum & absurdum sit, professionem scientiarum publicarum, ad quam viri literati precibus & muneribus invitari debent, venalem exponere. Excipitur à citato P. Engel casus, quòd Prælati Ecclesiastici, cui ex officio competet, Professuram aliquam unà cum beneficio Ecclesiastico conferre, pecuniam

niam accipit: tunc quippè, si pro licentia docendi à beneficiato aliquid specialiter exigat, simoniæ vitio se obstringit.

- 77 Quoad exercitium Jurisdictionis in causis temporalibus, contra Clericos reos intentatis, non invenio titulum spirituales, qui pravitatem simoniacam fundare possit. Nam, ut docui in *Lib. II. tract. de Judic. cap. 1. n. 25. Judicium Ecclesiasticum vocatur temporale, quando temporalis causa in eo ventilatur: sicut ergo pravitas simoniaca fundamentum non habet, quando in foro Sæculari causa temporalis discutitur; sic etiam fundamentum non habet, quando causa temporalis in foro Ecclesiastico examinatur.*

- 78 Quæres: utrum ommissio actûs Jurisdictionis spiritualis (idem est de omissione alterius actûs spiritualis) objectum simoniæ possit constituere?

Alii aliter; ego cum Schambogen ad *tit. de Simon. num. 60. & seqq. Passerino in tract. de Elect. cap. 7. num. 10. & seqq. quem sequitur*

§. IV.

De Beneficiis Ecclesiasticis.

- 31 IN beneficiis Ecclesiasticis tria considerari possunt: jus ad obeundas functiones spirituales; jus percipiendi redditus temporales; & ipsimet redditus ac fructus, ex Ecclesiæ bonis acquisiti vel acquirendi. Jus ad obeundas functiones spirituales, cum totum sit spirituale, absque simonia, Juri Divino & Naturali repugnant, nequit in conventionem onerosam, in qua res temporales intercedit, deduci. Suarez *cit. l. cap. 24. num. 4.*
- 32 Jus quoque percipiendi redditus temporales, cum sit conjunctum cum jure spiritualis ministerii, atque, ut dicitur in *cap. ult. de Rescript. in 6. beneficium detur propter officium, emi vel vendi non posse, constat ex cap. Presbyter 3. l. q. 1. cap. si quis dator 2. cap. Salvator 8. cap. ex multis 9. ead. q. 3. cap. querelam 15. cap. tuanos 34. de Simon. cap. cum pridem 4. cap. cum Clerici 6. cap. ult. de Pañ. cap. confisimus 4. cap. super eod. de Transact. Nec tantum hæc Simonia Juri Ecclesiastico refragatur, uti Felinus, Decius, Navarrus, & Clarus apud Suarez *cit. cap. num. 12. asseverant, sed etiam Juri Divino & Naturali, sicuti docet idem Suarez num. 34. Covarruv. in reg. peccatum p. 2. §. 8. in fin. Layman Theol. Moral. cit. l. 4. tr. 10. cap. 8. num. 44. Lessius de *J. & J. lib. 2. cap. 35. num. 18. Schambogen ad tit. de Simon. num. 77. P. Wiestner ad eund. num. 66. P. Friederich in question. Canon. de Simon. cap. 4. §. 5. num. 152.***
- Tanta siquidem inter jus spiritualis ministerii & jus percipiendi redditus est connexio, ut unum censatur esse jus *arg. cap. dilecto 25. de Prabend. nec possit aliquis habere jus percipiendi redditus, quin etiam jus spiritualis ministerii consequatur per cit. cap. ult. de Rescript. in 6. Adeoque cum venditionem juris spiritualis ministerii prohibeat ipsum Jus Divinum & Naturale, prohibet*

Reverendiss. DD. Guetrather *Instit. Jur. Canon. cit. lib. 4. tit. 3. num. 21. sic distinguo. Vel ommissio actûs Jurisdictionalis in moralibus æstimatione est pura ommissio & negatio actûs; vel in æstimatione morali æquivalet actui vel usui Jurisdictionis? Si primum; objectum simoniæ non constituit: eò quòd pura ommissio & negatio actûs qualitatem spirituales in se non contineat: nec enim ommissio dispensationis aut confessionis excipiendæ est aliquid spirituale; sicut ommissio Breviarii, orationis, vel alterius boni operis non est spiritualis. Si secundum; objectum simoniæ constituitur per textum in *cap. nemo presbyterorum 14. de Simon. ubi negare poenitentia digno abolitionem pro pretio, dicitur, esse simoniacum; non alia ex ratione, nisi quia in æstimatione morali denegatio abolitionis est actus & usus Jurisdictionis fori interni, quatenus, qui non abolvit, retinet & ligat; sicque potestatem ligandi, Divinitus concessam, & actum Jurisdictionis exercet.**

quoque venditionem juris percipiendi redditus temporales. Nec obstaculum ponit assertio de rebus sacris in *num. 59 vi* cujus æstimari & vendi potest materia temporalis, quantumvis consecrationi sit connexa. Discrimen enim inter res sacras & beneficia consistit in eo, quòd res sacrae sint spirituales antecedenter, quatenus materia antecedit consecrationem, & retinet suam æstimationem vel quoad se vel quoad expensas: cum econtra beneficia sint res spirituales consequenter, quatenus jus ministerii spiritualis antecedit perceptionem reddituum; nec intelligi potest legitima fructuum perceptio, quin etiam virtualiter & in causa præintelligatur ministerium spirituale. Idcirco res sacra vendibilis est absque vitio simoniæ; non autem beneficium.

Ipsimet fructus beneficiales, non tantum jam percepti, possunt distrahi, sed etiam, si percepti non sint, eorum commoditas locari potest à beneficiato, qui titulum beneficium jam antecederet obtinuit per *cap. vestra 2. de Locato & cond. cap. ult. Ne Prælati vices suas &c. Redoan de Simon. part. 1. cap. 29. num. 5. & seqq. P. Pithing ad hunc tit. num. 6. & 2. seqq. Schambogen *ibid. num. 5. & seqq. Ra-87**

tio est: quia nec fructus aliquid sunt spirituales, nec fructuum commoditas; nec cum jure spiritualis ministerii, postquam titulus beneficium jam obtentus est, tantam habent connexionem, ut separari nequeant: alioquin, si beneficiatus ipsos distrahere non posset, persæpe beneficium ipsi nocivum & onerosum foret.

Colliges ex dictis I. hæc, quæ præmissa sunt, ad omnia beneficia, tam propriè quam impropiè talia, puta Capellanas, Vicarias, Commendas &c. dummodò auctoritate Ecclesiastica

ritica sint approbata, pertinere *cap. non facti 8. cap. ad nostram 21. de Simon.* Nam quia connexum habent antecedenter officium spirituale, temporalem estimationem aut compensationem abhorrent. Conf. Suarez de *89 Simon. cap. 25. & 27.* Dixi: *dummodo auctoritate Ecclesiastica sint approbata.* Nam Campellanæ Laicales v. g. considerantur ut res temporales, ac pretium non abhorrent, veluti cum Rota Rom. *dec. 264. & 265. part. 2. divers. & S. Congregat. 8. Maii 1704.* tenent Card. de Luca de *Benefic. disp. 80. num. 17.* Vincent. Petra *Comment. Apost. tom. 4. pag. 503. num. 21.*

90 Colliges II. etiam pensiones Ecclesiasticas, si spirituales sint, ac propter ministerium spirituale v. g. propter conciones, administrationem Sacramentorum, recitationem officii B. V. conferantur, absque simonia vendi non posse: censentur enim ob talem connexionem ex toto spirituales ac invendibiles. Sua-

91 rez *cap. 26. num. 9.* Redemptio tamen pensionis, quæ beneficiatus, qui obligatus est alicui Clerico pro pensione annuatim 100. v. g. florenos dare, unicâ summâ 1000. florenorum aut imperialium obligationem redimit & tollit, salvâ nihilominus obligatione spiritualis ministerii, penes pensionarium residentem, fieri potest absque simonia. Suarez *d. cap. n. 10. Less. de F. & F. lib. 2. cap. 3. num. 124. Zoëf. ad tit. de simon. num. 47. P. Pirhing ibid.*

92 *num. 118.* Nam beneficiatus ille nec emit nec vendit jus spirituale, sed obligationem temporalem præstandi quotannis certam pecuniam à se remover, & in effecta vel locat, vel vendit, vel anticipatò solvit pecunias: quod utique nullatenus improbari, vel simoniacum iudicari potest.

93 Colliges III. nihil interesse, quomodo beneficium Ecclesiasticum acquiratur, electione, postulatione, nominatione, collatione &c. si enim res temporalis interveniat, simonia committitur *cap. si quis dator 2. cap. ex multis 9. l. 3. cap. de hoc 11. cap. in tantum 36. de Simon.*

Unde etiam, si quis recipiatur in Canonico *94* Ecclesiæ Cathedralis vel Collegiatae, cum beneficium Ecclesiasticum adificatur, nihil temporale in modum pretii vel compensationis exigi vel offerri potest *cap. tua nos 34. cap. Jacobus 44. de Simon.* Cum autem in multis locis Germaniæ longævo usu & consuetudine sit receptum, ut Canonici noviter recepti sumptus non modicos faciant in pecuniis, conviviis, honorariis &c. talis autem consuetudo, licet immemorialis sit, in *cit. cap. Jacobus 44.* nec non in Concilio Trid. *sess. 24. de Ref. cap. 14.* ubi Barbofa in *Collectan. num. 10. & seqq.* sit reprobata: anxie laborant Authores, ut consuetudinem hanc aliquò Juris fragili defendant. P. Pirhing *ad rit. de Simon. num. 91.* non audet quidem eandem consuetudinem damnare: quia, ut ipse scribit, toleratur ab Episcopis, imò à Papa, quem tam generalem consuetudinem integræ Nationis ignorare, non est verosimile. Verum, *96*

quòd S. Pontifex hanc consuetudinem nullatenus toleret, manifestè patet ex novissima constitutione Innocentii XII editâ die 22. Septembr. Anno 1697. quæ incipit: *Ecclesia Catholica &c.* in hac enim innovatur decretum Concilii Trid. nec non constitutio Pii V. quæ incipit: *dignum nimis &c.* cuius auctoritate revocantur consuetudines & statuta, *etiam supra hominum memoriam & longissimo & quanto*

Tridentini, Pii V. & Innocentii XII, reprobatione, non aliam consuetudinem excusare possum, ac quæ ex aliqua circumstantia, ab Episcopo approbatâ, honestari potest, nempe ubi specialis labor in receptione ad Canonicis; aut emolumentum hoc temporale cedit in partem sustentationis Canonicorum, alioquin indigentium; aut denique locis & causis piis applicatur.

§. V.

De Ingressu in Monasterium ad profitendum Ordinem Religiosum.

98 **A** Billis, quingrediuntur Monasteria, ut ibidem Religiosam professionem juxta regulam Ordinis emittant, interdum pecunias aut alias res temporales exigi vel accipi, nemo non novit. Num autem in tali exactione vel acceptione simoniæ vestigium inveniat? Hic ex instituto resolvolo, &

99 Dico I. Quidquid ab ingressuris aut ingressis iponte offertur Monasterio, licitè recipitur. Textus in *cap. tua nos 34. de Simon. & Extravag. 100*

cap. 1. eod. tit. inter communi. Ratio est: quia, dum Prælati Ecclesiasticis licet conditionem Ecclesiæ facere meliorem, licet etiam accipere pecunias aut res alias temporales, ab ingressuris aut ingressis in Monasterium ultrò dedicatas.

Dico II. Quidquid ab ingressuris aut ingressis in Monasterium exigitur aut accipitur pro ipso ingressu vel professione, exigitur & accipitur illicitè & simoniacè. Textus in *cit. cap. & Extravag. cap. veniens 19. cap. de regularibus 25. cap. audivimus 41. d. 1. Suarez de Simon. cap. 17. n. 5.* Ratio est: quia ingressus in Monasterium & professio religiosa hoc ipsò, quòd ordinatur ad finem supernaturalem, obligat ad vitam spirituales, jusque conferat ad functiones monasticas & religiosas. est aliquid spirituale: quamobrem si aliquid temporale exigatur aut recipiatur pro ipso ingressu vel professione, vera simoniæ species committitur.

Dico III. Quando Monasterium non est *103* dives

De Ingressu in Monasterium ad profitendum Ordinem Religiosum. 215

dives, aut sufficienter dotatum, potest ab ingressuris vel ingressis aliquid exigi titulo sustentationis. Ita Suarez *cit. l. n. 18.* Gonzalez *ad d. cap. veniens n. 6. & 7.* P. Engel *ad rit. de Simon. n. 21.* P. Pirhing *ibid. n. 59.* Schambogen *ibid. n. 65.* Ratio est: quia, sicut in Matrimonio carnali duo veniunt in considerationem, nempe ratio Sacramenti & onus sustentandi conjugem, liberos, ac familiam &c. potestque à puella nuptura, sine vicio simoniæ, non quidem pro Sacramento, sed pro explicato onere aliquid temporale & congrua dos exposci ex *num. 34.* sic etiam in Matrimonio spirituali, quod futurus Religiosus cum Ordine & Religione contrahet, duo considerari possunt, ipse scilicet status Religiosus, qui ut talis ex *101.* non recipit aliquam estimationem; & simul onus alendi Religiosum, quod utique est temporale, ac citra simoniam pretiò æstimabile.

102 Nec obstat *cap. quoniam 40. de Simon.* ubi reprobaratur consuetudo, quæ præterea pauperatis aliquid à Monialibus, noviter in Ordinem recipiendis, exigitur: nam paupertas illa, ut notat *ibidem* Gonzalez in *not. n. 2.* non erat vera & subsistens, sed fictitia tantum & prætexta: quare à sensu contrario legitime deducitur, exactionem rei temporalis non esse prohibitam, quando Monasterium reverè est pauper, ac tenuibus redditibus instructum.

106 Addi potest, quòd, cum Pontifex in *eod. cap. dicat, simoniacam labem adeò plerisque Moniales*

107 Dico IV. Quando Monasterium est dives, aut sufficienter dotatum, ex nudo sustentationis titulo nihil exigere licet. Pirhing & Schambogen *cit. loc.* Colligitur ex *cit. cap. quoniam 40.* ubi, dum quævis exactio, quando fingitur necessitas aut paupertas, inhibetur, satis indicatur, illam quoque exactionem inhiberi, quando petitur aliquid pro sustentatione, & Monasterium bona sufficientia possidet: tunc enim potius fingitur, quam reverè *108*

108 datur titulus necessariæ sustentationis. Ratio est: quia, tamen si in simili casu temporale pro spirituali non detur, sicque contra Jus Divinum aut Naturale simonia non committatur; committitur tamen vel simonia contra Jus Ecclesiasticam, ut docet *cit. Pirhing & Schambogen,* vel peccatum injustitiæ, ut alii volunt apud Suarez *d. cap. 17. num. 9. & 10.* quia indecens, & intentioni fundatorum profus est dissonum, aliquid titulo sustentationis expetere, quando à piis fidelibus pro honesta Religiosorum sustentatione abundantia media luministrata fuere.

109 Dico V. Ex titulo dotis à Monialibus, Religionem ingressuris aut ingressis, indistinctim certa pecunie quantitas aut res aliæ patrimonialis exigi potest. Ita non tantum universali totius propemodum orbis consue-

tudine introductum, sed etiam expressum desuper privilegium ab Innocentia VIII. omnibus Monialibus indultum esse, testatur nosser Alcan. Tamburin. de *Five Abbatissar. disp. 5. quest. 2. & 3.* quòd licitè absque simonia ab ingredientibus congruam dotem accipere valeant, dummodo pactum non inane de aliquo dando pro ipso ingressu, vel inhabilem ex sola spe aliquid temporale recipiendi non admittant. Ratio assignari potest: *110*

quia fœminis, Matrimonium carnale celebraturis, debetur congrua dos, sive maritus futurus sit dives, sive inops per *l. ult. Cod. de Dot. promiss.* Adeoque & fœminis, spirituales nuptias per Religiosam professionem contrahentibus, debetur congrua dos, sive Monasterium sit dives, sive non. Ergo, sicuti maritus, quisunque sit, optimò jure dotem exigit; sic & Monasterium, quodcumque sit. Est siquidem bonum argumentum à Matrimonio carnali ad spirituale *arg. cap. inter 2. & 2. seqq. de Translat. Ep.* quale est professio Religiosa, per quam fœdus spirituale cum DEO & Religione pangitur *cap. viduas 2. cap. qua Christo 10. XXXII. quest. 1.* Pulchrè ad rem Everhardus in *loci legalib. loc. 76. num. 3. & 4.*

Dico VI. à Religiosis masculis, Monasterium ingressis aut ingressuris, aliquid exigi potest ex titulo legitime vel donationis propter nuptias. Hujus conclusionis nullum, æquidem Authorem in terminis laudare possum, rationem tamen ex præcedentibus concludentem assigno.

Inprimis enim, quemadmodum filiabus, ut dictum, carnaliter nupturis, à parentibus dos constitui debet; sic & filiis constituenda est donatio propter nuptias per textum in *cit. l. ult. Cod. de Dot. promiss.* Ergo non minus eadem donatio filiis spiritualiter copulandis est constituenda, quam dos filiabus, eòdem se vinculo constringentibus: cum hic quoque paritas cum Matrimonio carnali procedat, ex dictis in *Lib. I. tract. de Potes. Ord. cap. 3. n. 143.* & cum Suarez de *Matrim. lib. 4. disp. 26. n. 7.* & Baldo *ad cit. l. ult. Cod. de Dot. prom.* tradit P. Engel *ad tit. 31. lib. 3. Decret. n. 44.* Ergo super hac donatione pacificè licet. Deinde pa-

114 rentibus incumbit, liberis suis legitimam relinquere, tam in testamento quam ab intestato; liberi quoque jus habent, eandem legitimam petendi, non tantum si maneat in sæculo, sed etiam si ad Ordines Religiosos, bonorum stabilitum capaces, se conerant, prout constat ex *cap. quia 7. XX. q. 3. Auth. ingressi & Auth. si qua mulier Cod. de SS. Ecclies.* Cum itaque liberi hoc ipsum jus per Religiosam professionem in Monasterium transferant, ac illorum locò per citatos textus Monasterium in hæreditate succedat: potest Monasterium inritu hæreditatis futuræ cum parentibus pacificè, ut vel legitimam tempore professionis anticipatò solvant, vel hæreditatis nomine certum quid determinent, ne, si tempus mortis paternæ vel maternæ exipe-

detur,

Actur, pluribus circa successionem litibus implicetur.

116 Neque dicas I. liberis non debetur legitima in vita parentum: quia viventis non est hæreditas. *I. qui superstitis 94. ff. de Acquir. vel omis. hæred. & legitima* primum post mortem computatur. *I. hie ritulus 1. §. 21. ff. de Collat.*

117 Resp. enim, legitimam non deberi eò sensu, ut statim constituatur; deberi tamen aliò sensu, ut saltem post mortem efficaciter peti valeat, & in ultima voluntate necessariò relinqui debeat: indeque, sicuti super aliis iuribus, quorum effectus in tempus futurum suspenditur, pacificè concessum est, ita etiam de legitima, si non Jure Civili Romano, saltem Jure Canonico, quod hodierna consuetudo sequitur, pacificè concessum erit per *cap. quamvis 2. de Pañ. in 6.*

118 Neque dicas II. filius, dum intrat Monasterium, ante professionem liberè de rebus suis disponere potest, absque eo, quòd Monasterio quidquam relinquere teneatur. *arg. Concil. Trid. sess. 25. de Regular. cap. 16. & Nov. 5. cap. 5.*

119 Resp. namque, hanc questionem, uti videre est apud Covarruv. *de testam. cap. 2. n. 8. & seqq.* & P. Engel *de Privileg. Monasterior. privil. 9. n. 11.* valde controversiam esse, num filius, qui dispositionem de suo patrimonio

facit ante professionem, teneatur aliquam portionem Monasterio relinquere? Et licet ipsemet Covarruv. *d. l. n. 10.* in negativam propendat; affirmativam tamen in *num. 9.* osu communem refert; pro qua E. Antoninum citat P. Engel.

Cujus ratio est: vel 120 quia Monasterium habetur loco filii, cui debetur legitima *arg. cit. Ant. si qua mulier & cap. in presentia 8. de Probation.* vel quia potius Monasterium succedit in locum parentum: ut pote eòdem processum spiritualiter quasi generare, educare, ac perpetuò sustentare, parentum adinstar, cenleatur; sicque ex illa regula, quòd surrogatum sapiat naturam ejus, qui surrogatum est, jure parentum legitimam exigere possit.

Hæcque potestior sententia, tanquam ab autoritate & ratione saltem probabilis, tantò securius in praxin deducitur, quanto clarior in jure definitum est, quòd in dubio sententia, qua favore causæ favorabilis, qualis est causa pia & Monasterium *arg. l. sunt persona 43. ff. de Religios. & sumptib. fun. tenenda sit cap. ult. de Sent. & re judic.*

Potest itaque Monasterium citra simoniam pacificè, ut à noviter ad Ordinem anhelantibus, si bona temporalia possideant aut sperent, vel donatio propter nuptias, vel quantitas portionis legitima constituantur.

§. VI.

De Jure Patronatus & aliis jurebus spiritualibus.

123 JUS Patronatus per se & ratione sui vendi non posse, traditum habemus in *cap. de jure 16. de Jure Patron. & Concil. Trid. sess. 25. de ref. cap. 9.* ubi venditor hujus juris, præter excommunicationem, à Jure Ecclesiastico intelligendam, ipsò factò jure patronatus privatur.

124 Ratio est: quia jus patronatus est connexum cum rebus spiritualibus, uti dicitur in *cit. cap. de jure 16. & cap. quanto 3. de Fudicis*; imò, ut fundamentaliter probat Suarez *de Simon. lib. 4. cap. 28.* jus patronatus, quatenus est jus præsentandi Clericum ad beneficium, est ab intrinseco spirituale; partim si spectetur principium & causa, potestas scilicet spiritualis, ex qua tam beneficia quam jura patronatus originaliter proflexerunt; partim si spectetur terminus & finis, seu beneficium cum annexis functionibus spiritualibus; partim si spectetur ipsemet actus hujus juris, præsentatio nimirum ad beneficium, quòd præsentatus, si dignus sit, acquirit jus ad beneficium. Igitur absque simonia jus patronatus vendi non potest.

125 Dixi: per se & ratione sui. Nam in consequentiam interdum vendi potest, si cum fundo, castro, vel territorio sit conjunctum; sive tunc exprimat in contractu, sive non, dummodò pretium illius intuitu non augeatur. Textus in *cap. ex literis 7. cap. cum saculum 13. de Jure Patronat.* Suarez *cit. l. n. 12.* Tanta siquidem connexio non intercedit inter jus patronatus & fundum aut rem aliam, cui co-

hæret, ut privatà etiam autoritate separari, & fundus alicui vendi, jus vero patronatus alteri donari, vel legari nequeat.

Juri Patronatus affinia sunt jura eligendi, postulandi, conferendi, & instituendi, quæ, cum certò potestatem spiritualem tribuant, & immediatè tendant ad finem supernaturalem, certò materiam simoniæ constituunt, quando in contractum onerosum pro commo-
modo temporali veniunt *cap. præterea 10. de Transact. cap. ult. de Pañ. cap. ult. de Res. permissa.*

De Jure decimandi jam dictum est in *Lib. III. tract. de Person. reb. & Fur. Eccles. p. 3. cap. 3. à n. 99.* Nihil igitur dicendum superest, nisi quòd vendi non prohibeatur, ubi est laicale: cum enim à titulo spirituali tunc penitus censetur esse separatum, ut liquet ex *cit. tr. n. 29.* objectum simoniæ nequit amplius fundari *arg. à contrario sensu ex cap. prohibemus 19. de Decim. Zoel. ad tit. de Decim. n. 52.*

Jus sepulture Ecclesiasticæ reputatur etiam inter jura spiritualia, quatenus includit locum sacrum, aut functionem spiritualem ipsius sepulture: & idèò pro loco sacro aut actione sepeliendi nihil per modum pretii licet exigere; minùs cadaveris depositionem negare licet, antequàm certa pecunia Parocho vel alteri soluta fuerit; non obstante consuetudine, quæ vocatur corruptela *cap. quæsi 12. cap. postquam 13. XIII. q. 2. cap. abolenda 13. de Sepulch. cap. cum in Ecclesia 9. cap. sum 29. cap. ad*

129 ad Apostolicam 42. de Simon. Nihilominus ex causis aliis potest introduci consuetudo, ut accipiatur aliquod temporale; vel quando offertur spontè à fidelibus *cap. in Ecclesiastico ad. quest. 2. d. cap. ad Apostolicam 42. in fin.* vel quando aliqui exigitur in compensationem materię quoad considerationem statùs præteriti *arg. dictorum in num. 60.* vel quando

Jocus aliquis dignior & honoratior pro sepultura conceditur; vel quoniam per modum stipendii in subsidium & sustentationem Ministrorum Ecclesiæ, præsertim in locis, in quibus decimæ personales sunt abolitæ, quidpiam petitur. Videantur Gonzalez in *cit. cap. abolenda n. 7.* P. Engel ad *tit. de Sepulch. n. 16.* P. Wessner ad *enud. tit. n. 49.*

SECTIO III.

De Forma Simonie.

SUMMARIA.

130. Inducitur forma simonia. 131. Desiderat conventionem onerosam & interventum pretii. 132. & seq. Si alius respectus vel titulus occurrat, non est simonia. 134. Describitur pretium. 135. & seq. Munus à manu. 137. & seq. Munus ab obsequio. 142. & seq. Munus à lingua. 144. & seq. Non est simonia, preces pro jure spirituali interponere. 149. & seq. Etiam pro Dignitatibus Ecclesiasticis obtinendis. 151. & seq. Nec refert, an preces quis pro alio vel se ipso interponat. 155. Non autem concessum est, interestori dare pecunias. 156. Nisi specialis labor occurrat. 157. & seq. Mortuum consanguinitatis non fundat simoniam. 163. & seq. Refertur propositio damnata, quòd, si res temporalis sit motiva spiritualis, non sit simonia. 165. & seq. Ostenditur veritas propositionis contraria. 170. & seq. Expenditur, an spes & mortuum differant? 173. Refertur alia propositio damnata, de gratuita compensatione. 174. & seq. Declaratur veritas. 176. & seq. Vindicatur à contrariis. 180. & seq. Corollarium

practicum. 183. & seq. Refertur alia propositio damnata de sine temporalis; & afferuntur non & altera diviso finis. 186. Res temporalis non potest esse finis intrinsecus rei vel operis spiritualis. 187. Nec etiam intrinsecus & principalis. 188. & seq. Bene tamen intrinsecus & minus principalis. 191. & seq. Per textus & exempla dilucidatur, non esse illicitam donationem vel legatum, sub modo vel conditione operis spiritualis. 195. & seq. Confirmatur rationibus. 198. & seq. Diluitur una & altera obiectio. 203. Explanatur redemptio vexæ in Sacramentis. 204. In jure beneficii jam pleni questio non constituit simoniam. 205. Neque si possessio tantum deficiat. 206. Neque si jus tantum personale sit acquisitum. 207. Constituit verò simoniam, quando pro jure acquirendo ad redimendam vexam datur aliquid collatori juris. 208. Non item si detur illi, qui prodesse nequit. 209. Aut nocere tantum injussè vult. 210. & seq. Agitur de questione, utrum ad impediendam electionem indigni vel minus digni aliquid offerri possit?

§. I.

In quo consistat forma Simonie?

130 FORMA & essentia simoniæ, ex natura rei talis, veluti reducet ex definitione, à *num. 6.* explicatà, consistit in pactioe seu conventionem onerosa, quæ res spiritualis pro temporali, tanquam pretiò, commutatur. Dico: ex naturæ rei talis: quia ex Jure Ecclesiastico quædam prohibentur, ut simoniaca, tametsi talia suapte natura haud sint, uti commertum habemus ex *num. 23.*

131 Adeòque ut simonia, ex natura rei talis, confurgat, requiritur aliqua pactio vel conventio, vel explicita vel implicita, in qua unus det spirituale, eà intentione, ut acquirat ab alio temporale; vel in qua unus det aliquid temporale, eà mente, ut recipiat aliquid spirituale, prout studiosè expendit, atque ex particula præ, quæ significat commutationem, compensationem, adæquationem, vel appetriamentum, per textum in *cap. placuit 22. l. q. 1. cap. placuit 1. ead. q. 2. cap. cum in Ecclesia 9. cap. sicut 39. de Simon.* deducit Suarez *de Simon. cap. 1320. num. 1.* Aliò respectu, titulo, vel motivo, si temporale quidpiam in administra-

tione vel collatione rerum spiritualium interveniat, simonia non patrat, uti constat ex *anteced. sect. & probat Suarez d. l. cap. 36. per tot.*

Et quia in dubio debemus interpretationem & præsumptionem in partem benigniorem trahere: debemus etiam in dubio, num pactum simoniacum intercesserit, contra simoniam judicium formare per textum bonum in *cap. est quæstiones 18. in fin. de Simon. Suarez d. cap. 36. n. 10.*

134 Pretii nomine non tantum intelligitur pecunia numerata, sicut in emptione venditione; sed etiam res alia temporalis: vocaturque aliò vocabulò munus; quod triplex est, munus à manu, munus ab obsequio, munus à lingua per textum in *cap. ordinationibus 113. cap. sunt nonnulli 114. cap. de ordinationibus 116. l. quest. 1. cap. Salvator 8. ead. q. 3. Munus à manu dicitur res quælibet, pretiò æstimabilis, mobilis & immobilis, corporalis & incorporalis per *cap. totum 6. ead. q. 3. d. cap. est quæstiones 18. cap. una nos 34. cap. in tantum 36. de Simon.**

Nec interest, utrum res illa verè

verè vel virtualiter & æquivalenter præstetur: nam etiam, qui debitum non accenferit, aut se remissurum promittit, ut spirituale donum consequatur, simoniacus est cap. talia 1. P. III. q. 3. cap. penult. d. r. cap. veniens 10. de Testib. Suarez cap. 38. n. 4.

137 Munus ab obsequio vocatur quodlibet servitium aut ministerium, in gratiam alterius præstitum, aut præstandum, cum obligatione, ut in vicem spirituales detur juxta textum in

138 cap. de hoc 11. cap. cum essent 12. de Simon. Ubi tamen distinguendum est, sine obsequio illud temporale v. g. procuratio alicujus negotii judicialis vel extrajudicialis, susceptio arbitrii, conscriptio consilii juridici &c. vel spirituale v. g. datio suffragii in electione, præsentatio ad beneficium &c.

139 Obsequium temporale fundat simoniam, Jure Divino & Naturali prohibita, quando vel antecederet exhibetur eò sine, ut recipere compenferetur aliquò emolumento spirituali; vel quando emolumentum spirituale v. g. beneficium alicui confertur, ut vel obsequium de novo exhibetur, vel obsequium jam exhibitum, ratione cujus merces aut salarium potuisset exigi, compenferetur d. cap. cum essent 12.

140 Nisi obsequium temporale beneficio fuisse annexum ante illius collationem, sicuti quandoque beneficio solet annexi munus docendi Theologiam aut Jus Canonicum: in quo eventu beneficium eà conditione & pacto concedi potest, ut beneficiatus munus docendi diligenter obeat per cap. quoniam 1. cap. quia nonnullis 4. cap. ult. de Magistr. Suarez

141 cap. 39. num. 8. & 9. Obsequium spirituale, si non fuerit officio vel beneficio connexum, fundat etiam simoniam d. cap. de hoc 11. sed juri tantum Ecclesiastico renitentem: quoniam, ut dictum in num. 22. compensatio rerum spiritualium inter se ex natura rei non est simoniaca; est tamen simoniaca ex constitutione Ecclesie, quæ ex causis rationabilibus pactiones & conventiones in beneficiis Ecclesiasticis generaliter improbat in cap. ult. de Pall. cap. ult. de Rev. permutat. Suarez d. cap. 39. num. 11. & seq. Zoëli ad rit. de Simon. num. 76. & seq. P. Friderich in Quæst. Canon. de Simon. cap. 3. §. 2. n. 121.

142 Munus à lingua, si spirituale sit, v. g. oratio, laus, & honoratio DEI &c. coincidit cum munere ab obsequio, ut rectè notat Suarez cap. 40. n. 1. sin autem temporale sit, est nihil aliud, quam favor, intercessio, supplicatio,

143 laus humana &c. Constituitque tunc simoniam, quando v. g. aut is, qui beneficium sperat, collatori promittit suam intercessionem apud Principem vel alium, ad obtinendum aliquod commodum cap. si quis 11 f. 1. quæst. 1. aut is, qui beneficium confert, eò pacto confert, ut beneficiatus favorem & gratiam apud Principem vel alium ipsi procuret cap. sunt nonnulli 114. ead. quæst. 1. cap. cum essent 12. de Simon.

144 Quòd si quis solummodo preces aut supplicationem interponat, ut pro se beneficium

Ecclesiasticum aut aliud jus & bonum spirituale recipiat, simoniaci non accenferit, ex communi Canonistarum sententia, quam refert & sequitur Suarez de Simon. cap. 40. n. 2. tenentque Zoëlius cit. l. num. 79. Pirhing ad rit. de Simon. num. 138. Layman Theolog. Moral. lib. 4. tract. 10. cap. ult. num. 26. P. Friderich d. l. num. 123. per textum in cap. laorem 121. cap. filium 122. l. quæst. 1. cap. tua nos 34. de Simon. Nihil enim frequen-

145 tius est, quam ut preces humane interponantur ad receptionem jurium spiritualium, & beneficia Ecclesiastica illis duntaxat, qui se insinuant, conferantur; approbante hanc praxin Concilii Tridentini in sess. 24. de ref. cap. 18. ubi, cum beneficia curata per concessum jubeat conferri, tacite innuit, posse aliquem ad beneficium se offerre, & illius collationem pro sua persona sollicitare. Cu-146 jus ratio est: quia, ex quo jura spiritualia sunt omni reverentiâ & veneratione digna, utique ex natura rei nihil est indecens, ut eorum iacturæ preces & supplicationes fundantur: sicuti nihil est inconveniens, ut aliquis pro indulgentiis aut dispensatione supplicem libellum porrigat.

Nec obstat textus in cap. ordinatione 113. cap. 147. si quis 115. cap. pueri 120. l. q. 1. in quibus prohibetur, ne quis precibus vel pretio ad SS. Ordines assumatur. Nam textus isti non loquuntur de precibus natis, sed cum promissione conjunctis, aut habentibus annexum munus à manu vel ab obsequio, quatenus per preces ad Ordines conferendos Episcopos moveri non debet ex eo sine, ut ille supplicantis favorem aut gratiam lucretur.

Limitat tamen hanc assertionem Fagnanus ad cap. tua nos 34. de Simon. à num. 31. in beneficiis majoribus, nempe Prælaturis & Dignitatibus Ecclesiasticis: pro his enim supplicare, idem est, ac ambitiosè semet in gere ad munus prælationis, quod SS. Canones nullatenus tolerant cap. nullus 118. l. q. 1. cap. qualiter 17. de Elect. cap. jam dudum 18. de Præbend.

Unde D. Chrysostomus, relatus 149 apud cit. Fagnan. num. 34. scribit: primatum honoris ambire, vanitas est: primatus enim fugientem se desiderat, desiderantem se horret. Similia scribit D. Gregorius, relatus in cap. in scripturis 9. VIII. q. 1. Verùm, ut probè no-

150 tavit Suarez cit. cap. 40. n. 5. non est bonum argumentum ab ambitu vel ambitione ad simoniam: quippe cum ambitus vel ambitio versari possit etiam circa Dignitates & Honores Sæculares; simonia verò requirit Prælaturam aut Dignitatem Ecclesiasticam, seu rem spirituales. Unde contingere potest, ut Prælatum aliquis dicatur ambitiosus, quòd Prælaturam ambierit & quaesiverit; non autem simoniacus.

Idem, quod de precibus conclusimus, pro se ipso factis, concludendum est de precibus, ab alio factis, seu de commendatione vel patrocinio aliorum: sive hic alius proprio motu suum patrocinium accommodet, sive rogatus:

tus: nam, ut arguit sæpe laudatus Suarez d. cap. 40. num. 9. si preces pro beneficio non faciunt simoniam; multò minus efficiunt preces pro precum.

151 Equidem aliorum patrocinia dissuadet Magnus Gregorius in cap. illud 1. ead. q. 2. illud quidem, inquit, pro omnibus tibi cura sit, ut in hac electione nec datio quibuscumque modis interveniat amovendum, nec quarumlibet personarum patrocinia convalescant. Nam, si quarundam patrocinio fuerit quispiam electus, voluntatibus eorum, cum fuerit ordinatus, obediens, reverentiâ exigente, compellitur: si que sit, ut & resiliens minuantur Ecclesie, & Ordo Ecclesiasticus non servetur.

152 Sed, uti perspicere licet ex ratione dissuadendi, quia utitur Magnus hic Ecclesie Doctor & Pontifex, non dissuadet aliorum patrocinia, tanquam simoniaca, sed tanquam minus Ecclesie vel Prælo salutaria: qui enim ex aliorum quæsto suffragio vel intercessione evehitur ad insulas, seipsum ligat & obligat intercessoribus aut promotoribus, ut ipsi, licet eidem fiant subditi, ob respectum humanum & recognitionem præstiti favoris liberè nequeat imperare, vel Ecclesie emolumentum promovere. Hanc ob rem Concil. Trid. in sess. 24. de Ref. cap. 1. declaravit, promotores aut collatores beneficiorum alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores & Ecclesia magis utiles judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu aut ambicionibus suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis præfati curaverint.

153 Planè, si quis alteri promittat pecunias, aut aliud munus, ut apud Episcopum vel alium collatorem, ad consequendam præbendam aut Dignitatem, intercedat, est verissima simonia: quia in effectu nihil interest, an quis ipsimet collatori, vel promotori, aut procuratori simile donativum offerat per textum in cap. statim 107. l. q. 1. cap. ult. ead. q. 5.

154 Suarez cit. num. 9. Zoëli ad rit. de Simon. n. 81. limitans in fine & in num. 80. ac temporale munus permittens, quando procuratori vel promotori offeratur propter specialem laborem aut molestiam, quam habuit in accessu ad collatorem, conscriptione literarum, aut alio opere. Quæ permissio longè magis est inferenda, quando pro audientia procuranda quidpiam datur. Suarez cap. 33. num. 17.

155 Illud in dubium ab aliquibus vocatur: an motivum consanguinitatis æquivalet pretio simoniaco? Ratio dubitandi est: quòd motivum consanguinitatis æquè sit bonum temporale, ac favor humanus: adeoque, cum favor humanus æquivalet pretio simoniaco, motivum consanguinitatis eadem virtute pol-

160 leat. Hæcque videtur esse ratio, curi SS. Canones prohibeant, ut in collatione beneficiorum non habeatur respectus ad carnem & sanguinem cap. un. ut Ecclesiastica benef. sine diminut. confer. & perinde simoniacum judicaverint, in tali provisione ad consanguinitatem vel ad pretium respicere in cap. si quis 115. l. q. 1. cap. nemo 14. de Simon.

161 At si S. Thomas q. 100. art. 5. ad 3. Covarruv. Var. resolut. lib. 1. cap. 5. num. 4. Suarez de Simon. cap. 37. num. 6. Zoëli ad rit. de Simon. num. 82. & alii negativam meritò præferunt. Ratio est: quia, qui dat beneficium suo consanguineo ex motivo consanguinitatis, nihil temporale pro spirituali recipit à consanguineo; nec, uti supponitur, dat eò pacto vel sine, ut temporale quid recipiat, sed non minus donationem merè gratuitam & liberalem exercet, ac si rem aliam consanguineo donet. Ergo motivum consanguinitatis non æquivalet pretio simoniaco: ergo simoniaca labe non est infectum. Malè igitur in ratione dubitandi motivum consanguinitatis cum favore humano, quatenus constituit pretium simoniacum, comparatur: nam, licet motivum consanguinitatis sit bonum temporale, non tamen est aliqua compensatio temporalis pro beneficio: utpote cum beneficii collator in vicem collati beneficii nihil à consanguineo recipere acquirat; sicuti, si beneficium conterat, ut per beneficiatum favorem & gratiam humanam accipiat.

162 Quando autem à SS. Canonibus improbat collatio beneficii ex motivo consanguinitatis, non prohibetur, quia est simoniaca, (nec enim oppositi textus, si bene legantur, & verba ibidem non promiscuè sumantur, sed cum idoneis subjectis conjungantur, id probant) sed quia, si consanguinei cæteris, qui digniores sunt, præferantur, peccatur contra justitiam distributivam & legalem, impeditur utilitas & incrementum Ecclesie, invalescit nepotismus & hæreditaria successio, ac scandalum generatur, prout theologice pariter & juridice, gnæviter & graviter expendit Eminentiss. Card. Sfondrati in Nepotismo theol. expensio §. 5. & 6. Sin autem consanguineus æquè sit dignus aut dignior ac alii, nec aliunde sequatur scandalum, potest absque peccato cæteris in beneficii collatione præferri: nam vinculum sanguinis non debet alicui esse impedimento, quò minus ad beneficia possit eluctari; sicuti non debet esse adjuvamento, ut ejus intuitu dignioribus anteponatur; prout idem Cardinalis in §. 2. num. 1. non invitus concedit.

§. II.

Sine Simonia, dare temporale pro spirituali, tanquam motuum, & non tanquam pretium?

163 UT simoniæ vitium honestatis palliò obveleretur, pro salvandis pactis & conventionibus, in quibus pro spiritualium collatio-

ne pecunie vel res aliæ temporales petuntur aut accipiuntur, varii varios pretextus excogitant. Aliqui docuerunt, non esse simoniam

moniam, quando temporale datur pro spirituali non tanquam pretium, sed tanquam
164 motivum. Sed, ne incauto hic pede
incedamus, & in perniciosum errorem pro-
labamur, oportet oculos figere in propositionem,
ab Innocentio XI. anno 1679. 2. Mar-
cii damnatam, quæ posita in *num. 45.* sequen-
tis est tenoris: *dare temporale pro spirituali non
est simonia, quando temporale non datur tanquam
pretium, sed duntaxat tanquam motivum confe-
rendi vel efficiendi spirituale.*

165 Hæc propositio, ut ritè recipiatur, duobus
casibus illustratur. Primus est, quando
Titius v. g. sine pacto expresso offert Sempronio
munus, ut inde moveatur ad resignandum
aut conferendum beneficium in favorem
offerentis: hanc quoque intentionem
agnoscit Sempronius, & reverà movetur ad
resignandum vel conferendum in favorem.

166 Titii. Secundus est, quando Titius
offert munera Clerico resignaturo eâ mente
& intentione, ut moveatur ad resignandum
in favorem ipsius Titii; Clericus tamen resi-
gnaturus recipit munera, absque eo, quod
cognoscatur intentionem offerentis Titii, vel
inde ad resignandum in ipsius favorem move-
atur.

167 In utroque hoc casu, ut nemo
non advertit, temporale pro spirituali datum
habet vim motivam ad resignandum aut con-
ferendum beneficium: unde, quin in utro-
que casu, iuxta propositionem mox relatam,
committatur simonia, in primo quidem ab
utroque, in secundo à solo Titio, non dubito
cum P. Cardenas in *Crisi Theolog. dissert. 27.
cap. 2. num. 16. & seq. Sbogar Theolog. radical.
tract. 146. num. 7. P. Friderich Quest. Canon.
de Simonia. cap. 2. §. 2. à num. 25.*

168 Ratio perspicua est: quia in primo casu verissimum
occurrit pactum inter dantem & accipientem
de permutandis muneribus cum beneficio,
saltem tacitum, ac signis exterioribus suffi-
cienter expressum: sicut ergo, si pactum sit
verum & expressum, in donatione rei spiri-
tualis pro temporali committitur vera simo-
nia; sic etiam, si pactum sit tacitum, quod
169 idem operatur, ac expressum. In se-
cundo autem casu, tametsi desit effectivè

conventio, tam expressa, quam tacita; non
desit tamen affectivè & mentaliter: hò ipsò
quippe, dum Titius per oblationem mune-
rum intendit movere Clericum ad beneficium
in vicem compensationis concedendum, mo-
vet etiam affectivè ad contrahendum: ideò
quæ simonia mentali se obstringit per textum
luculentum in *cap. est. quæstiones 18. circa fin. cap.
tuas nos 34. cap. ult. de Simonia.*

Hic tamen aliqua difficultas emergit: 170
utrùm, si quis liberaliter & gratis alteri munus
qualecunque exhibeat, sub spe consequendi
beneficium aut simile jus spirituale, simonia
se reum faciat? Quamquam enim Suarez de
Simonia. cap. 45. num. 8. cum communi talem
à simonia liberum pronuntiat per textum in
cit. cap. tuas nos 34. de Simonia. quia scilicet nuda
spes obtinendi beneficium neque est pactum
explicitum, neque pactum implicitum: ni-
hilominus, cum difficile sit, discrimen inter
spem & motivum assignare, difficile quoque
censetur, discrimen inter unum & alterum
casum invenire. Arbitror itaque, pro 171

solutione hujus difficultatis esse dicendum,
quod discrimen inter spem & motivum in eo
consistat, quod spes intendat beneficii con-
secutionem ex solo gratitudinis titulo; mo-
tivum econtrà tendat ad beneficii consecutio-
nem ex titulo justitiæ & rigorosa obligatione,
ad eò ut, si accipiens beneficium non coac-
dat, dans ipsum ad restitutionem muneris vel
obligatum esse. P. Friderich *cit. l. num. 33.*
Et hoc discrimen tacitè suggeritur tum in *cit. 172
cap. tuas nos 34. tum in cap. est. quæstiones 18.
circa fin. de Simonia.* ex quo posteriore textu si-
mul colligitur discerniculum, quomodo pos-
simus in foro externo judicare de intentione
interna; nempe si qualitate personarum,
dantis & accipientis, nec non quantitate rei
donatæ pensemus: ut proinde si persona offerat
*electuarium (ut verba Pontificis in citat. cap.
transcribam) aut de vino, sive de aliis hujusmodi,
quæ modici pretii fuerint, & quæ voluntatem reci-
pientis inclinare vel movere non debeant, Romana
Ecclesia interpretari non consueverit, accipientem
in his delinquere vel donantem.* Fagnanus in
cap. tuas nos num. 37. & seq.

§. III.

*Sine Simonia, petere vel recipere aliquid temporale pro spirituali, tanquam
gratuitam compensationem?*

173 Fecerunt nonnulli, qui ad palliandum si-
monie flagitium dixerunt, illam datio-
nem non esse prohibitam, quâ temporale datur
pro spirituali, tanquam gratuita illius
compensatio. Sed hæc quoque sententia ab
Innocentio XI. in propositione, supra in *num.
164.* relatâ, proferbitur in his verbis: non
est simonia, quando temporale est solum gratuita
compensatio pro spirituali aut econtrâ. P. Suarez
de *Simonia. cap. 45. num. 11.* Covarruv. *Var. re-
solu. lib. 1. cap. 20. num. 1.* Sbogar *ubi supra
num. 13.* P. Cardenas *cit. dissert. 27. cap. 3.*

*num. 43. & seqq. P. Friderich cit. l. §. 3. à num.
36.* Probatur hæc veritas: quia, ut 174
aliquoties jam inculcatum est, contractus
onerofus, quò spirituale datur pro temporali,
est simonica maculâ resperfus. Atqui, dum
collator beneficii v. g. beneficium confert,
eâ conditione, ut accipiens ex gratuita com-
pensatione offerat 100. aureos, inquit similem
contractum onerosum: nam obligationem
antidotalem, vi cuius beneficiatus solum ob-
strictus fuit ad aliquod opus gratuitum & in-
determinatum, convertit in obligationem
justi-

justitiæ, vi cuius beneficiatus tenetur ad opus
determinatum, & præstationem pecuniæ.
175 Ergo &c. Confirmatur. Si quis à me
petat, ut librum donem, & ego respondeam,
me librum omninò donaturum, eâ tamen
conditione, ut alter pro compensatione gra-
tuita mihi gladium donec: certè hoc genus
pacificendi non donatio sed permutatio est:
nam, ut Romanus Sapiens de *Benef. lib. 4. cap. 3.*
apud citatum Cardenas scripsit: *non est benefi-
cium, sed fœnus, circumspicere, non ubi ponas,
sed ubi quaesivissimè habeas, unde facillimè tollas.*
At, si res benè ponderetur, idem pacificendi
genus reperitur in concessione beneficii gra-
tuitâ, sed factâ cum obligatione, ut in vicem
gratitudinis res temporalis & summa 100. au-
reorum præstetur.

176 Neque dicas I. in pacto gratuita compen-
sationis duo spectanda tempora: videlicet
tempus, quò promittitur beneficium gratis;
deinde tempus, quò pactum de faciendâ com-
177 pensatione interponitur. Enimverò
si supponamus, duo hæc tempora notabili
intervallò inter se differre, vagamur extra
suppositum: quaerimus enim, an liceat bene-
ficiatum in alterum eò pacto transferre, ut
ille ad gratuitam compensationem tempora-
lem obligetur? Adeoque eodem tempore
tum collatio tum pactum concurrere debent:
quò supposito, consurgere non potest obliga-
tio gratitudinis in recipiente beneficium, ut-

potè qui gratias referre non debet pro eo,
quod gratis non accepit. *Ipsud, ait memo-
ratus Seneca, non est beneficium, sed fœnus.*

Neque dicas II. obligationem gratitudinis
in esse naturaliter actui seu collationi beneficii;
indeque in pactum deduci posse, quin aliqua
simonia committatur. Hoc etenim 179
verum est, quando per adjectionem pacti non
alteratur obligatio gratitudinis; secus est,
quando alteratur, & in obligationem justiti-
æ commutatur. Atqui dum obligatio gra-
titudinis in pactum deducitur, atque ad præ-
stationem rei temporalis determinatur, uti-
que mutatur & alteratur: cum beneficiatus,
qui præcisò pacto solum ex honestate obligatus
erat ad servitium arbitrarium, spirituale
vel temporale; nunc, supposito pacto, ad ser-
vitium certum, pecuniarium, & temporale
ex justitia obstringitur.

Quòd si quis pro beneficio supplicet, ac 180
collatori bonâ fide, & sincerâ mente dicat:
ostendam me gratum &c. excusandus est à si-
monia: nihil enim aliud, quam obligationem
antidotalem, beneficii receptioni connexam,
indicare videtur. Sbogar *cit. l. num. 17.*
At, si talia proferat in circumstantiis, in qui-
181 bus sufficienter explicat, de daturum aliquid
temporale locò gratitudinis, propter resolu-
tionem mox declaratam, non est excusandus
à simonia. P. Cardenas *cit. l. num. 65.* P. Fri-
derich *cit. l. num. 40.*

§. IV.

*Sine Simonia, dare vel facere aliquid spirituale ad acquirendum
temporale, seu finem?*

182 Non desuerunt Authores, qui conclude-
rent non sunt veriti, ex natura rei non
esse simoniam, præstare alteri spirituale offi-
cium, vel exhibere rem aliquam spiritualem
principaliter propter rem temporalem, spera-
tam videlicet elemosynam. Favet his Lay-
man *Theol. Moral. lib. 4. rr. 10. cap. ult. num. 12.*

183 Sed quia rursus occurrit hic propositio, ab
Innocentio XI. *num. 46.* reprobata, quòd non
sit simonia, si temporale sit finis rei spiritualis,
sic, ut illud plurius aestimetur, quam res spiritualis:
debemus distinguere inter finem intrinsecum
& extrinsecum. Finis intrinsecus est, ad
quem res ex sua natura destinatur: quemad-
modum finis intrinsecus beneficii Ecclesiastici
est subsidium temporale, seu sustentatio Cleri-
corum, ad quam beneficia in prima mo-
184 dificatione sunt ordinata. Finis extrin-
secus est, ad quem persona agens rem ali-
quam libere destinatur, absque eo, quòd ex sua
natura ad illum ordinetur; veluti quando
Confessarius absolutionem Sacramentalem
ordinat ad munus & remunerationem tempo-
ralem, cum tamen ex fine intrinsecò tantum
sit ordinata ad finem & utilitatem supernatu-
185 ralem. Præterea finis intrinsecus est
subdividendus in principalem & minis princi-
palem. Principalis est, quem per se primò

res respicit, utl v. g. in beneficio Ecclesiasti-
co est servitium Divinum ac commodum spiri-
tuale. Minus principalis est, quem res ie-
cundariò & quasi in consequentiam respicit,
uti in beneficio est alimentatio & sustentatio
beneficiati.

Quando igitur res aut actus spiritualis da- 186
tur aut exercetur ob finem temporalem ex-
trinsecum, sicut in *num. 184.* exemplum posui
de absolute Confessarii, simonia inter-
venit: spectatâ liquidem intentione operan-
tis sit commutatio rei spiritualis cum tempo-
rali; res quoque spiritualis dehonatur, &
cum detorqueatur ad finem alium, minus
aestimatur quam temporalis. Idem est, 187
quando res aut actus spiritualis principaliter
datur aut exercetur ob finem temporalem in-
trinsecum, prout jam ante propositionem
damnatam tradiderunt Doctor Angellus
quodlib. 8. art. 11. & celeberrimus Cancellarius
Parisiensis, Joannes Gerson 2. *part. oper.
tract. de Simonia. propos. 1.* Nam & hic venditur
res aut actus spiritualis; plursive res tempo-
ralis aestimatur, quam spiritualis; hòc ipsò,
quòd principaliter moveat dantem aut agen-
tem: adeoque verificatur sensus propositionis
damnatæ in illis terminis, in quibus est dam-
nata. Cardenas *cit. dissert. 27. cap. 3. n. 95. & 99.*